

Megalakult a BKL kiadói bizottsága

2005. január 11-én tartotta alakuló ülését a Bányászati és Kohászati Lapok kiadói bizottsága. Az ülést dr. Lengyel Károly, a bizottság elnöke vezette. Ismertette a választmány határozatát a kiadói bizottság létrehozásáról és bejelentette, hogy a választmány megbízta a három felelős szerkesztőt:

BKL Bányászat: Podányi Tibor
BKL Kohászat: dr. Verő Balázs
BKL Kőolaj és Földgáz: Dallos Ferencné

A kiadói bizottságba az egyes szakosztályok az alábbi személyeket delegálták:

bányászati szakosztály Györfi Géza
fémkohászati szakosztály Hajnal János
kőolaj-, földgáz- és vízbányászati sz.o. Cseri Tivadar
öntészeti szakosztály Katkó Károly
vaskohászati szakosztály Marczis Gáborné dr.
egyetemi osztály dr. Sümegi István,
dr. Károly Gyula.

A jelenlévők az előre megküldött napirend szerint megvitatták a döntést kívánó ügyeket, és a következőkben állapodtak meg.

A bizottság munkarendje

A bizottság általában félévente ülésezik, de ha valamely tagja szükségesnek érzi a bizottság összehívását, akkor azt kezdeményezheti a bizottság elnökénél.

A bizottság elnöke az ülések időpontjának kitűzésekor figyelembe veszi, hogy arra lehetőleg munkaidőn kívüli időpontban kerüljön sor, de a vidéki tagok közlekedési lehetőségeire is tekintettel lesz. Az ez évben tartandó ülések tervezett időpontja:

2005. május 19. 14.00 óra
2005. november 17. 14.00 óra

A lapok megjelentetésének 2005. évi ütemterve

Az egyesület 2005-ben két közös számot és 4-4 szakmánkénti számot tervez megjelentetni az 1. táblázat szerinti ütemezésben. A lapok megjelenési időpontjaival kapcsolatos tervre a felelős szerkesztők legyenek figyelemmel. A tervezett időpontokhoz képest ± egy hét eltérés lehetséges. A nyomdával kötendő szerződésben rögzíteni kell a fent tervezett időpontokat. A lapok oldal-száma átlagosan a 2004. évvel megegyező.

A közös számok ügyei

A 2005/1. közös szám a BKL Kőolaj és Földgáz szerkesztősége gondozásában jelenik meg. Felelős szerkesztő Dallos Ferencné. A közös szám azonos tartalommal jelenik meg, de a szaklaponkénti

példányszámoknak megfelelő darabszámban az első külső fedőlap a három szaklapnak megfelelő feliratozással készül. A különböző fedőlapokat a három felelős szerkesztő egyezteteti. A bizottság tagjai egyeztetették a közös szám tartalmát.

A 2005/4. közös szám felelős szerkesztője Podányi Tibor. A szám elsősorban a 94. küldöttgyűlés anyagait és az aktuális híreket tartalmazza. Ebbe a számba kerül dr. Vitális György: 70 éve emelkedett műegyetemi rangra a Soproni M. Kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola című cikke.

A felelős szerkesztők folyamatosan értesítsék a kiadói bizottság vezetőjét, ha hozzájuk olyan cikk érkezik, mely tartalmánál fogva közös lapszámban is megjelentethető lenne. Az 1921 előtti időkről szóló szakmatörténeti cikkeket lehetőleg a közös számokban kell megjelentetni. A tiszteleti tagok halálhírét mindhárom lapban, vagy a közös számban kell megjelentetni.

A lapkiadás költségkeretei

Az OMBKE 2005-re tervezhető költségeit figyelembe véve a nyomdai és expedíálási költségeken felül lapszámonként bruttó 380 eft költségkeret áll a szerkesztőségek rendelkezésére. Ezt a költségkeretet növeli a szerkesztőségek által szervezett hirdetésekbe eredő egyesületi árbevétel 20%-a. A költségkeret betartását az ügyvezető igazgató ellenőrzi.

A lapszámonkénti költségkeretből 115 eft a felelős szerkesztő díjazására fordítandó. A költségkeret fennmaradó része fedezetet kell nyújtson a szerkesztéshez szükséges személyi jellegű kiadásokra (adott esetben szerkesztők, rovatvezetők, lektorok, rajzolók, gépirók díjazása, jutalmazása, szerkesztőségi nívódíjak) és a dologi jellegű kiadásokra (útiköltség, telefonhasználat, postaköltség stb.). Ezen költségkeret felhasználásáról a felelős szerkesztők döntenek.

A felelős szerkesztő feladata a rendelkezésére álló költségkeret figyelembe vételével a munkáját operatív módon segítő szerkesztők, rovatvezetők számának és személyének meghatározása és felkérése, ugyanez vonatkozik a lektorokra, rajzolókra, gépirókra is. A felelős szerkesztő határozza meg a munkáját segítő személyek díjazását.

1. táblázat. A lapok megjelentetésének ütemterve

Bányászat	Kohászat	Kőolaj és Földgáz	Közös szám	Kéziratleadás időpontja	Megjelenés időpontja
			1. szám	február 1.	2005. március 15.
			2. szám	március 1.	2005. április 15.
			3. szám	május 1.	2005. június 15.
			4. szám	július 1.	2005. augusztus 15.
			5. szám	szeptember 1.	október 15.
			6. szám	november 1.	december 15.

Ha a felelős szerkesztő valamilyen természetes vagy jogi személlyel az egyesület számára fizetési kötelezettséggel járó megbízási szerződést kíván kötni, azt az egyesület ügyrendje szerint a felelős szerkesztő szignálása után cégszerűen az ügyvezető igazgató írja alá.

Ha éves szinten a rendelkezésre álló költségkeret nem kerül felhasználásra, akkor a megtakarítás automatikusan a felelős szerkesztő jutalmazására fordítandó.

A szerződés meghosszabbítása a Press+Print nyomdával

Az OMBKE a Press-Print Kft.-vel kötött nyomdai szerződés meghosszabbítását tervezi. A szerződést azonban az eddigi tapasztalatok figyelembevételével ki kell egészíteni. Ehhez a felelős szerkesztők írásos javaslatot adnak dr. Lengyel Károlynak 2005. január 23-ig.

Dr. Verő Balázs az ábrák, rajzok, bonyolult képletek tekintetében megfogalmazza a nyomdától elvárt követelményeket. Podányi Tibor megadja, hogy a tapasztalatai szerint hogyan lenne célszerű kezelni az ábrákat, rajzokat, képleteket.

A nyomdával kötendő szerződésben ki kell térni arra, hogy az elkészült lap tartalmát az egyesületi honlap webmesterének e-mail címére is küldjék meg. Fel kell hívni a nyomda figyelmét a köteles példányok küldésére.

A lapok egységes arculata

Mindhárom lap mérete legyen pontosan azonos, mégpedig a lapszöveget figyelembe véve a BKL Kohászatéval megegyező. Az egyes lapszámok oldalszámozása mindig előlről kezdődjék. (Az évfolyamonkénti oldalszámozás megszűnik.) A lapszámok sorszámozása legyen folyamatos. A megjelenés hónapját nem kell feltüntetni.

A lap első külső borítóján fel kell tüntetni: az évfolyamot, az évszámot és az évfolyamon (éven) belüli szám sorszámát, továbbá azt, hogy

„Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület lapja”
„Alapította Péch Antal 1868-ban”.

Feltüntethetők a tartalomra utaló fontosabb közlések.

Az előzőekben említettek túlmenően a bizottság egyelőre nem foglalkozik azzal, hogy mindhárom lap teljesen azonos formában és stílusban jelenjen meg, mivel a nyomda már mindhárom lap stílusára felkészült, és ez egyelőre nem jelent többletköltséget. Ugyancsak nem foglalkozunk az egyes lapok belső felépítésével. A közös számok arculata a felkért szerkesztőség lapstílusának arculata lesz.

A BKL Kőolaj és Földgáz lap megjelenésével kapcsolatos kérdésekben dr. Lengyel Károly és dr. Gagyi Pálffy András konzultál Ősz Árpád alelnökkel a megteendő lépésekről, hogy a kiadói bizottság által javasolt megoldások a szponzorálás sérelme nélkül végrehajthatóak legyenek. Egyúttal egyeztetnek a rendelkezésre álló költségkeretéről, a felelős szerkesztő jogkörének és hatáskörének kérdéséről, valamint a szerkesztési munkát vállaló MontanPress Kft.-vel megkötendő szerződésről.

Szerkesztőbizottságok

A felelős szerkesztők az OMBKE ügyrendje szerint saját munkájuk elősegítése érdekében szerkesztőbizottságokat hozhatnak létre. A tanácsadó jelleggel működő szerkesztőbizottság tagjait a felelős szerkesztő az illetékes szakosztály elnökével együtt kéri fel. A

BKL Kohászat lap esetén a felkérendő személyekről az érintett szakosztályok egyeztetnek.

A szerkesztőbizottságot általában a felelős szerkesztő vezeti, de felkérhetnek a bizottság élére elnököt is.

Egyebek

- Az új adótörvény miatt az SZJA 1%-áról való rendelkezés határideje május 31., ezért a május 31-ig megjelenő lapok mindegyikében feltűnő helyen fel kell hívni a figyelmet az egyesület adószámára. Az egységes szöveget az ügyvezető igazgató megadja.

- A 2005. évi előfizetési díjak a következők:

Bányászat: 10 000 Ft/év

Kohászat: 21 600 Ft/év, de az egyetem részére 16 800 Ft/év

Kőolaj és Földgáz: 12 000 Ft/év

- Azon szerkesztőbizottsági vagy szerkesztőségi tagoknak, akik az új szerkesztőbizottságokba vagy szerkesztőségekbe valamilyen ok folytán nem kerülnek be, a felelős szerkesztők az illetékes szakosztály elnökével együtt küldjenek köszönőlevelet. Az eddigi végzett munka megköszönése az adott lapban is jelenjen meg.

- Az „impakt faktor” ügyében – elsősorban a jelentős költségvonzatok miatt – a bizottság egyelőre nem tart szükséges intézkedést.

Dr. Gagyi Pálffy András

FELHÍVÁS A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ EGY SZÁZALÉKÁNAK FELAJÁNLÁSÁRA

Ezúton is megköszönjük mindazok támogatását, akik 2004-ben személyi jövedelemadójuk 1%-ának kedvezményezettjének az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet jelölték meg. Ez a támogatás tette lehetővé, hogy 2005-ben ne kerüljön sor az egyéni tagdíjak emelésére.

Kérjük tagjainkat, hogy idén is válasszák adófelajánlásuk kedvezményezettjének az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet. A befolyó összeget elsősorban hagyományaink ápolására, továbbá arra kívánjuk fordítani, hogy nyugdíjas tagtársaink és az egyetemisták folyamatosan megkaphassák a Bányászati és Kohászati Lapokat.

Közhasznú egyesületünket úgy támogathatja, ha az APEH által kipoztázott adóbevallási csomagban található

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

nyomatványt a következőképp töltsi ki:

A kedvezményezett adószáma: 19815911-2-41

A kedvezményezett neve:

Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület

Ha Ön helyett a munkáltatója készíti el az adóbevallását, kérjük hogy az adója 1%-ára vonatkozó rendelkezését tartalmazó borítékot szíveskedjék átadni munkáltatója bérelszámolásának, aki ezt az adóhatóságnak továbbítja. Ebben az esetben a borítékot a ragasztott felületére átnyúlóan saját kezűleg írja alá.

Kérjük, hogy ajánlják ismerőseiknek, munkatársaiknak, barátainknak is, hogy adóbevallásukban az OMBKE-t jelöljék meg kedvezményezettnek.

OMBKE választmánya

Jól sikerült a fémkohászati szakosztály évzáró vezetőségi ülése

Az évvégi rendezvénytorlódások miatt a szokásosnál kevesebb résztvevővel zajlott le a szakosztály 2004. évi utolsó vezetőségi ülése.

Petrusz Béla elnök üdvözölte a megjelenteket, majd beszámolt a szakosztály 2004. évi munkájáról. Ismét eredményesek voltunk, és a nehézségek ellenére sikerült lebonyolítani a tervezett programokat. Költségvetési keretünkön belül maradtunk, és egyetlen programot sem kellett törölnünk. Az év legérdekesebb rendezvényei közé tartozik a szakosztály márciusi ünnepi hagyományápoló bankettja, ahol 80 éves tiszteleti tagjainkat, *Harrach Waltert* és *Várhelyi Rezsőt* ünnepeztük. Ezt követte az 50 éves inotai helyi szervezet jubileumi szakmai napja és szakestélye, valamint az V. fémkohászati szakmai nap a Miskolci Egyetemen. Az 50 éves inotai helyi szervezetnek a szakosztályelnök ez alkalommal adta át az OMBKE emléklapoktjait, melyet *Csathó Géza*, az inotai helyi szervezet elnöke vett át.

Ezt követően *Hajnal János* számolt be a miskolci szakmai napról, amely első alkalommal nemzetközivé bővült, miután *dr. Török Tamásnak* sikerült két neves külföldi professzort megnyerni előadás megtartására. A szakmai nap első része az európai fémkohászati aktualitásait foglalta össze *dr. Tolnay Lajos*, *Prof. Dr. Peter Paschen* és *Prof. Dr. Heikki Jalkanen* előadásában. A második rész a legújabb hazai fémkohászati fejlesztésekkel, beruházásokkal foglalkozott, melynek keretében egyúttal több cég is itt mutatkozott be a fémkohászati hallgatóságnak. E cégek közül kerültek ki a szakmai nap és az azt követő szakestély szponzorai is. Támogatóink voltak az előadó cégek közül a Klein Metals Kft., a Metalkontakt Kft. és a Fémalk Kft., továbbá az Eural Kft. és az Eurocast Kft. is. Köszönet érte.

Hozzászóltak *Puza Ferenc* és *Dánfy László*.

Dr. Gagyi Pálffy András a központi Szent Borbála-ünnepségről számolt be. Sajnálatlaltal állapította meg, hogy ez a rendezvény egyre inkább a szokásos állami rendezvények közé sorolódik, és a kohászok lassan említésre sem kerülnek. Beszámolt a Sziklatemplomban történt eseményekről. A templom egyébként idén is, mint az

■ Az ülés résztvevőinek egy csoportja

előző éveken megtelt hívó emberekkel. *Kaptay György* a tatabányai ünnepéről számolt be.

A következő napirendi pontban *Hajnal János* a választmányi bizottságok megalakulásának előkészületeiről számolt be. Ismertette a szakosztály jelöltjeit a bizottságokba, kiemelve, hogy néhány bizottságba (nemzetközi, történeti, iparpolitikai és környezetvédelmi-hulladékhasznosítási) ezúttal több tagot is lehet delegálni. Így adódott, hogy három bizottságba is a szűk szakosztályvezetőségen túl „kívülről” is vannak jelöltjeink. Így *Szabylár Péter* (Bp.) a történeti-, *Huszics Zoltán* (Inota) a környezetvédelmi- és *Papp János* (Székesfehérvár) az ifjúsági bizottságba jelöltek. *Szabylár Péter* és *Huszics Zoltán* röviden bemutatkoztak és ismertették szakmai elképzeléseiket. A távol lévő *Papp Jánost* *Csurgó Lajos* mutatta be. *Dánfy László* a környezetvédelmi bizottság elnevezéssel szállt vitába, és fel szólalt *Csurgó Lajos* is.

Ezt követően ugyancsak a szakosztálytitkár számolt be a BKL helyzetéről, és reményét fejezte ki, hogy a korábbi eredménytelen próbálkozások után, most van esély a lapok helyzetének megoldására. A lapok szerkesztési és kiadási politikájának összehangolására kiadói bizottság alakult a szakosztályok és az egyesületi vezetőség jelöltjeiből. *Hajnal János* a BKL Kohászattal kapcsolatban javasolta, hogy a szak-

osztály vezetősége hivatalosan is erősítse meg *dr. Verő Balázst* felelős szerkesztői tisztében. Ez nyílt szavazással egyhangúan megtörtént.

A helyi szervezetek munkájáról az egyes szervezetek vezetői, ill. megbízott küldöttei számoltak be. *Csurgó Lajos* a székesfehérvári csoport eredményes rendezvényeiről és a jövő évi 50 éves jubileum előkészületeiről szólt, *Dánfy László* említette, hogy jövőre 30 éves lesz a kecskeméti csoport. Ez alkalomból emlékülést terveznek. *Éva András* az újonnan megalakult budapesti helyi szervezetről jelentett. *Dr. Valló Ferenc* a jól működő ajkai szervezet rendezvényeit ismertette, *Hajnal János* a tatabányai csoport újrászervezéséről szólt, ill. a halálesetek miatt megürelt elnöki tisztségre tett javaslatot. *Balázs László* a csepeli vállalatok megszűnése, átalakulása stb. miatt bekövetkezett helyzetet mondta el. A csoport a nehézségek ellenére működik. Mosonmagyaróvár küldötte, *Tamás Tivadar* a szigetközi napokról számolt be, és bejelentette, hogy már szervezik a 2005. évi rendezvényt. Bejelentette, hogy *Ferencz István*, a helyi szervezet elnöke kórházi kezelés után a javulás útján van. *Dr. Solymár Károly* részletesen ismertette az ICSOBA Nemzeti Bizottságának eredményes munkáját és jövőbeli teendőit. Köszönetet mondott a fémkohászati szakosztály támogatásáért.

Puza Ferenc a selmeci hagyományról, nótakincsünk ápolásáról mondta el véleményét. A hagyományápolásra jó példa volt a Székesfehérvárott, az Alumíniumipari Múzeumban december 3-án megtartott szoborkoszorúzás és muzikális múzeumi szakestély. Utóbbit az inotai kollegák szervezték és bonyolították le a múzeum igazgatójának, *Kovács Istvánné* hatékony támogatásával.

Az egyebek napirendi pont alatt hozzászólt *Gagyi Pálffy András* és *Várhelyi Rezső*. Ő a Szent Borbála-napi ünnepség kérdéséhez szólt hozzá, majd meghatottan jelentette be, hogy 80 éves születésnapja alkalmából telefoni üdvözlötet kapott a 90 éves *Marschek Zoltántól*.

A hivatalos rész befejeztével a vezetőségi ülés baráti beszélgetéssel folytatódott.

✍ H.W. - H.J.

85. születésnapját ünnepelte

Mándoki Andor okleveles kohómérnök, külker. közgazdász mérnök 1942-ben, dr. Cotel Ernő professzor és dr. Varga Kálmán egy. tanár ajánlásával kerül a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. szolgálatába a Salgótarjáni Acélgárba. Katonai szolgálat a Légierőnél 1943-45. Országos üzemszervezési pályázaton I. díjat nyer 1949-ben. A Salgótarjáni Acélgárvezető-vezérigazgató-helyettesévé nevezik ki 1950-ben. Bányamunkás 1952-55 között disszidálási kísérlet miatt. 1956: a munkástanács a gyár igazgatójává választja. 1958-60 években a gyár hideghengerműve korszerűsítésének tervezését és beruházását irányítja. 1964-től a Kohó- és Gépipari Minisztérium Vaskohászati Igazgatóságán dolgozik a fejlesztési osztály vezetőjeként. Majd főosztályvezető, a Magyar Vas- és Acélipari Egyesülés műszaki igazgatójaként megy nyugdíjba (1981). A KGST Vaskohászati Másodtermék Albizottságának elnöke a magyar delegáció vezetőjeként. Fejlesztési vezetőként az új, nyugati eljárások és berendezések telepítésének és a másodtermékgyártás fejlesztésének szorgalmazója.

A Vasipari Kutató Intézet Ferinov Külkereskedelmi Irodáját szervezi és vezeti 1983-tól tíz éven át. A Kereszténydemokrata Néppárt gazdasági szakértője 1989-től, az Ipari Kereskedelmi Bizottság elnöke. A Kapu c. folyóirat gazdasági rovatát vezeti 1993-tól. Az 1983-ban alapított Patentko Kft. tulajdonosa.

Tanulmányok, cikkek, gazdaságpolitikai elemzések szerzője és előadója. Brüsszelben (1970) a Feltalálók Kiállításán ezüstéremet nyer egyik találmányával, amit később Svédországban értékesít. A vaskohászat fejlesztéséről írt doktori értekezését a Marx Károly Egyetem summa cum laude minősítéssel elfogadja, amit azonban nem véd meg. Az OMBKE tagja 1949 óta. Sóltz Vilmos-émlékérem (1989, 1999) és Wahlner Aladár-émlékérem (1981) tulajdonosa.

Nádas István 1920. március 17-én született Kiskunhalason. Ott érettségizett 1938-ban. Már kezdetől fogva közgazdasági területen dolgozott, közgazdász végzettséget levelező szakon szerzett.

1949-ben a Műanyagfeldolgozó N. V. főkönyvelőjévé nevezték ki. 1951-ben került az alumíniumiparba, ahol nyugdíjazásáig, majd még ezután is 1994-ig dolgozott. Először a Könnyűfémipari Beruházási Vállalat főkönyvelője lett, majd ennek megszűnése után, 1952-1957 között Mosonmagyaróvárott a Motim rekonstrukciója idején beruházási-pénzügyi vezetőként dolgozott. 1957-ben az Alumíniumipari Kereskedelmi Vállalat gazdasági igazgatóhelyettesévé nevezték ki. 1972-ben az igazgatói teendők ellátására is megbízást kapott. Ezt a munkakört 1980-ig, nyugdíjazásáig töltötte be.

Az OMBKE-nek 1968 óta tagja. 1972-től három cikluson keresztül a fémkohászati szakosztály gazdasági felelőse volt. 1986-ban az egyesület elnökségének javaslatára az OMBKE gazdasági bizottságának vezetőjévé választották meg. Ez a megbízatása 1990-ben szűnt meg. Tevékenységét a közgyűlés Wahlner Aladár-émlékéremmel ismerte el. Jelenleg a fémkohászati szakosztály budapesti helyi szervezetének tagja.

80. születésnapját ünnepelte

Dr. Berecz Endre, okleveles vegyész, a kémiai tudomány doktora, professor emeritus 1925. január 10-én született Csornán. Gimnáziumi tanulmányait a pápai Bencés Gimnáziumban, egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte, 1949-ben okleveles vegyész diplomát szerzett. Ezután tanársegéd ugyan ezen egyetem Fizikai-kémiai Tanszékén, 1951-54 között aspiráns a Leningrádi (ma Szentpétervári) Egyetemen, ahol kandidátusi fokozatot szerzett. Visszatérve a tanszékre, 1954 végétől adjunktus,

1960-tól docens. Közben 1960-1962 között már az általános kémia és a fizikai kémia tantárgyak meghívott előadója a Nehézipari Műszaki (ma Miskolci) Egyetemen, ahova 1963-ban véglegesen áthelyezték. Az Általános és Fizikai Kémiai Tanszék egyetemi tanáraként (1965-1992), ill. a Kémiai Intézet igazgatójaként (1987-92) vezette a tanszék oktatási, tudományos, valamint az ipari környezet és a tanszék kapcsolatainak mind közvetlenebbé tételére, ill. az idő megkövetelte új problémák (környezetvédelem, korrózió, technológiák korszerűsítése) megoldásának az oktatásba történő bevitelére irányuló munkáját. Közben 1965 és 1968 között a Kohómérnöki Kar dékánja volt.

Oktatási munkája három tankönyvben (Általános kémia I-II, Fizikai-kémia, Kémia műszakiaknak), 13 egyetemi és szakmérnöki jegyzetben, 8 szakmai könyvfejezetben került összegzésre. Tudományos munkásságának fő területe a folyékony elegyfázisok – vizes elektrolitoldatok, só- és fémolvadékok, micelláris oldatrendszerek – szerkezetének és fizikai kémiai sajátosságainak, főként elektrokémiai és termodinamikai jellegű vizsgálata volt. Az eredményei egy magyar és angol nyelven megjelent monográfiában (Gázhidrátok [1980], Gas Hydrates [1983]), mintegy 230 tudományos és szakmai közleményben, és a 29 év alatt a tanszék és az ipar közvetlen kapcsolatára jellemző, mintegy 100 külső megbízásos munkában, valamint 1974-ben a kémiai tudomány doktora fokozat elnyerésében öltöttek testet.

Szakmai társadalmi tevékenységének főbb területei: a TMB szakbizottságának (1970-84), majd plénumának (1985-95) tagja, a HUNKOR elnöke (1992-2004), a MKE elnökségének tagja (1984-1992), ill. B.A.Z. megyei elnöke (1985-91), a MTA Elektrokémiai Munkabizottságának elnöke (1979-90), kémiai osztályának tanácskozó tagja (1973-84), közgyűlésnek doktor tagja (1993-97), a MAB vegyészeti szakbizottságának elnöke (1988-92), a European Federation of Corrosion bizottsági (1983-95), majd vezetőségi tagja (1995-2002). Főbb kitüntetései, ill. elismerései: az Oktatásügy (1965), majd a Kohászat Kiváló Dolgozója (1972), Emberi Környezetért kitüntetés (1982, 1989), Szent-Györgyi Albert-díj (1995), a ME tiszteletbeli doktora (1995), professor emeritus (1997). 1967 óta tagja az OMBKE-nek.

Dr. Pilissy Lajos aranyokl. kohómérnök, tiszteleti tag Érsekcsanádön született 1925. január 11-én. Érettségi a bajai ciszterci gimnáziumban (1943). Jeles kohómérnöki oklevél Sopronban (1949), a műszaki tudomány kandidátusa és egyetemi doktor (1961), c. egyetemi docens (1981, BME).

Üzemmérnök, műszaki üzemvezető a bp.-i MÁVAG-ban (1948–50), a Fémkutban tud. munkatárs, majd laborvezető (1951–65), a Vaskutban tud. munkatárs, csoportvezető, tanácsadó, végül osztályvezető (1965–85), ekkor nyugállományba vonul. Közben *Jakóby László* aspiránsa.

A Fémkutban egyik irányítója az intézmény építésének és berendezésének, majd magnézium-, kalcium-, ólom-, cink-, molibdén-, alumínium-, nagy tisztaságú és ritkafémek kohászatával és fémöntészeti kutatásokkal foglalkozott, a Vaskutban megszervezte a fémöntészeti kutatást (AL-ötvözetek kokilla- és nyomásos öntésete, fémötvözetek dermedési tulajdonságainak és fémtani vizsgálata, fémolvadékok raffinálása: gáztalanítás, oxigén- és nitrogéntartalom csökkentés és ezek vizsgálata neutronaktivációs elemzéssel – a KFKI-val együttműködve a nyomásos öntészeti mérés technika bevezetése hazánkban). Közben 36 hazai vállalattal, ill. fémöntődével kutatási-technológiai kapcsolatot kiépítette.

1948 óta tagja egyesületünknek. Az öntészeti szakosztály vezetőségének tagja 1954 óta folyamatosan, egy ciklusban alelnöke. Vezetője volt az oktatási bizottságnak, az érembizottságnak, a tiszteleti tagok és szeniorok tanácsának, a fémöntő szakcsoportnak és a nyomásos öntészeti munkabizottságnak. Az öntészettörténeti szakcsoport vezetőségének tagja napjainkig. Szerkesztője a BKL Öntödének 13 évig, a BKL Kohászat főszerkesztője közel 3 évig, a BKL szerkesztőségének tagja 23 évig. Az alapszabály-bizottság tagja 13 évig. Az egyesület vezetőtestületeinek választott, majd kooptált tagja 37 évig. Megírta az egyesület valaha volt kitüntettjeinek névsorát, az öntödei szakosztály és a fémöntő szakcsoport 50 éves történetét.

82 tudományos publikáció és 315 egyéb közlemény szerzője, részben társszerzője. 120 előadást és tanfolyamot tartott az OMBKE és az MTI keretei közt. 34 könyv-

nek volt szerzője/társszerzője, 20 könyvnek lektora és/vagy szerkesztője. Évekig dolgozott az MTA különböző bizottságaiban Budapesten és Veszprémben, de az OMBKE-nek is.

Húsz éven át tanított hazánk első öntőipari technikumában. A NIM megbízásából megszervezője volt a veszprémi színesfémipari technikumnak, majd 16 éven át szakfelügyelője 6 városban. Az NME egy, a BME három karán különböző tantárgyakat oktatott posztgraduális szinten.

Nyugdíjasként 10 éven át 12 vállalatnak volt a műszaki-tudományos tanácsadója, a Műszaki Könyvkiadóban a kohászati könyvek felelős szerkesztője. Az utóbbi években érdeklődése a szakmatörténet felé fordult. Kitüntetései: egyesületiek: Kohászat Kiváló Dolgozója (1967), Kerpely Antal-emlékérem (1969), MTESZ-díj (1978), Ipari Minisztérium Kiváló Munkáért (1985), tiszteleti tag (1989), Centenárium emlékérem (1992), Péchy Antal-emlékérem (1997), Soltz Vilmos-emlékérem (1988 és 1998), az Öntészeti Szakosztályért 1. sz. érem (2002). Állami: Munka Érdemrend bronz fokozat (1985), Szent Borbála-érem (2004).

Ürmössy László okl. kohómérnök Salgótarjánban született 1925. január 27-én régi bányász-kohász sarjként. Gyerekkorát a RIMA különböző gyártelepein élte, majd a miskolci református gimnáziumban érettségizett 1943-ban. Egyetemi tanulmányait Budapesten gépészmérnök-hallgatóként kezdte el, de a háború miatt csak a Miskolcon megindult kohómérnök képzés keretében folytathatta. 1952-ben szerzett diplomát technológus szakon.

A diósgyőri kohászatban, majd az ózdi kohászatban melegtechnológus üzem-mérnöki beosztásokban dolgozott. 1961-ben a Salgótarjáni Kohászati Üzemekhez helyezték, ahol előbb termelési főmérnök, majd a gyár műszaki igazgatója, végül vezérigazgatója lett. Irányítása mellett végezték el a gyár teljes korszerűsítését, aminek keretében megújultak a csarnokok, az energiaszolgáltató rendszerek, korszerű berendezések és technológiák települtek. Korszerűsödött a gyár termékszerkezete, egyre több feldolgozott termék hagyta el a gyárat. Legismertebbek voltak a Dexion-állványok, a görgős szállító pályák, a hosszvarratú finom acélcsö-

vek. A gyár a kohászat leggazdaságosabb üzeméi közé emelkedett. A kedvező jövedelemből nemcsak a munkabérek emelkedtek kimagaslóan, bőven jutott szociális, kulturális és sporttámogatásra is. A fejlesztés terén elért kiváló eredményeket Eötvös Lóránd-díj odaítélésével honorálták, számos egyéb állami kitüntetés mellett. A Vas- és Acélipari Egyesülésnek több éven át elnökhelyettese, majd elnöke.

Az egyesületnek 1951 óta tagja, helyi és országos vezetési funkciókat látott el. Egyik kezdeményezője volt a közös városi szervezet létrehozásának. Több évtizeden át a MTESZ Nógrád megyei szervezetének elnöke, ma is tiszteleti elnöke, a MTESZ országos vezetésében alelnöki tisztséget töltött be. Eredményes munkásságát MTESZ-díjjal ismerték el.

Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia miskolci tagozatának, szakmai cikkei jelentek meg helyi és országos lapokban, részt vett a televízió Tudós Klubjának programjában.

75. születésnapját ünnepelte

Óvári László aranyokleveles kohómérnök 1930. február 6-án született Szombathegyen. 1952-ben Sopronban okleveles kohómérnöki képeztést, 1969-ben Miskolcon kohóipari gazdasági mérnöki diplomát szerzett.

1952-től a Salgótarjáni Acélárugyárban metallográfus, öntödei technológus, 1953 szeptemberétől 1957-ig a vasöntöde üzemvezetője volt. Részt vett a Vasipari Kutató Intézet által irányított gömbgrafitos öntöttvas gyártásának üzemi kísérleteiben.

1958-tól Budapesten a Rézhengerművekben öntödei üzemvezető, majd műszaki osztályvezető volt. 1972-től a Kohászati Gyárépítő Vállalat fővállalkozási főmérnökségén dolgozott. Megbízást kapott 1974-ben az újonnan alakult export fővállalkozási osztály vezetésére, ennek keretében öntödék, miniacélművek, ötvözetgyárak export ajánlati és fővállalkozási tevékenységét végezte.

1982-től az Energiagazdálkodási Intézetben is export fővállalkozási feladatokkal látott el a légkondenzációs hűtőberendezések területén. 1993-tól nyugdíjas.

Az OMBKE-nek 1950 óta tagja. A fémön-

tő szakcsoport titkára volt 1963 és 1974 között. Az egyesületi munkáért 1973-ban Kohászat Kiváló Dolgozója kitüntetését, a 40 éves tagságért 1990-ben, az 50 évesért 2000-ben Sóltz Vilmos-émlékérmeket kapott.

Az aranyoklevelet 2002 szeptemberében vette át Miskolcon.

70. születésnapját ünnepelte

Barták Imre okl. kohómérnök 1935. február 19-én született Devecserben. Középiskolai tanulmányait a Pápai Állami Türr István Általános Gimnáziumban végezte, majd 1958-ban a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen vas- és fémkohómérnöki diplomát szerzett.

Mérnöki pályafutását az Ajkai Timföldgyár és Alumíniumkohóban kezdte (1958). Mint üzemmérnök vett részt először a kohógépesítési munkálatokban, majd az öntöde fejlesztésében.

1963-ban áthelyezéssel került az Inotai Alumíniumkohóba az akkor alakulóban lévő műszaki fejlesztési és beruházási osztályra. Itt csoportvezetőként, később műszaki fejlesztési osztályvezetőként dolgozott. Részt vett a kohó hosszú távú fejlesztési tervének megvalósításában, amelynek eredményeként az addig kohó-fém-alapanyaggyártó vállalat jelentős félgyártmánygyártóvá lett.

1996-ban 38 évi munkaviszony után került nyugállományba. Pályafutása alatt mindvégig az alumíniumkohók és azok öntödéiben tevékenykedett, lényegében változatlan munkakörben. Legfőbb tevékenységi területe a félgyártmánygyártás műszaki fejlesztése volt. 1996–2002 között nyugdíjasként tovább dolgozott, először az Inotai Alumíniumkohónál mint fejlesztési főmunkatárs, majd a MAL Rt.-nél mint terméktanácsadó. Az aktív pályafutását 2002. június 30-án fejezte be.

Kitüntetései: Kiváló Ifjú Mérnök oklevél, kimagasló munkáért három alkalommal Kiváló Dolgozó, egy alkalommal pedig a Minisztertanács Kiváló Munkáért kitüntetése.

Az OMBKE-nak 1958 óta tagja. Egy ciklusban tagja volt a Kohászati Lapok szerkesztőbizottságának. Néhány szakcikket írt a BKL Kohászatban és a Magyar Alumíniumban. 1997-ben az OMBKE Egyesületi munkáért plakettet, 1998-ban a 40 éves

egyesületi tagságért Sóltz Vilmos-émlékérem kitüntetését kapott.

Dr. Kiss László okl. kohómérnök 1935. január 15-én született Miskolcon. A Kohó- és Öntőipari Technikumot 1953-ban, a Nehézipari Műszaki Egyetemet 1967-ben végezte el, 1984-ben védte meg doktori disszertációját vákuumméteológiai témában.

Egyetlen munkahelye a diósgyőri kohászat volt, ahol szinte az összes ranglépcsőt végigjárva acélgyártó, üzemvezető, főmérnök és igazgató beosztásokban dolgozott.

A szakmában eltöltött fél évszázados tevékenysége alatt jelentős eredményt ért el az új elektroacél- és a kombinált acél- felépítésénél, beüzemelésénél és működtetésénél.

Munkájában kutatással, fejlesztéssel, új gyártmányok bevezetésével rendszeresen foglalkozott, melyek közül kiemelhetők: – vákuumozó berendezések üzembe helyezése, technológiájának megtervezése, – turbina- és forgattyús tengelyek gyártásának kifejlesztése, – injektálásos mikroötvözés és komplex dezoxidálás technológiájának kikísérletezése, – LD-acélgyártás, ASEA-SKF üstmetallurgia, UHP-ív kemencében való acélgyártás gyártástechnológiájának kidolgozása, betanítása és alkalmazása, – VOD eljárás továbbfejlesztése, – kiemelt minőségű acélok folyamatos öntésének bevezetése.

Mindezekben túlmenően vezérégyénisége volt az ISO 9001 és az ebbe integrált ISO 17025 szabvány szerinti minőségirányítási rendszer kidolgozásának és a tanúsítás megszerzésének.

Munkájáért többször kapott vállalati és miniszteri kitüntetések. Szakcikkei, publikációi több országban ismertek. Szakkönyveivel, előadásaival rendszeresen segítette illetve segíti az egyetemi hallgatók, üzemekben dolgozó szakemberek képzését.

Az OMBKE-nek 1969-től tagja, az 1980-as években – az akkori helyi szervezetben – vezetőségi tisztségeket is ellátott.

Dr. Vörös Árpádné dr. Faragó Elza okl. kohómérnök, a műszaki tudomány kandidátusa, Ph.D., „Kiváló kohász” 1935. január 26-án született Debrecenben.

Egyetemi tanulmányait 1953-ban a Donyecki Nehézipari Egyetemen kezdte meg, majd Miskolcon folytatta, ahol 1958-ban kapott diplomát. Pályája a Vasipari Kutató Intézet öntödei osztályán indult. Gyakornok, tudományos sm-társ, majd munkatárs és főmunkatárs volt, dolgozott osztályvezető-helyettesként és az osztály vezetőjeként, majd 1983-tól a GTI öntészeti főosztályán a vasöntéssel foglalkozó kutatási osztályt vezette, innen vonult nyugdíjba 1990-ben.

1989-ben megalapította a REDEX Szolgáltató, Fejlesztő és Külkereskedelmi Kft.-t, ahol nyugdíjazását követően tovább dolgozott és dolgozik jelenleg is a vállalkozás jogutódánál, az RDX-REDEX Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-ben.

Fő kutatási tématerülete a vasöntészet, ezen belül az öntöttvas olvasztási technológiája, az olvadási kezelése, a növelt és a nagy szilárdságú öntöttvasak, valamint az akkor még újak számító anyagminőség, az ausztemperált gömbgrafitos öntöttvas. Kandidátusi értekezését 1968-ban védte meg, témája a nyomelemek hatása volt az öntöttvas tulajdonságaira. Ez alapján 1968-ban műszaki doktorrá avatták, 1997-ben Ph.D. fokozatot kapott. Kutatási eredményeiről több mint száz alkalommal beszámolt az Öntöde hasábjain, a Vaskut évkönyveiben, számos előadáson az öntőnapok alkalmával, nemzetközi öntőkongresszusokon, különböző hazai és külföldi rendezvényeken. 1985-ben „Nagyszilárdságú öntöttvasok” címmel önállóan és 1987-ben „Az öntöttvas olvasztása villamos kemencében” címmel társszerzővel írt könyve jelent meg. 1980-ban „Kiváló kohász” lett.

Az OMBKE öntészeti szakosztályának 1958 óta tagja, a vasöntő szakcsoport egyik alapítója, majd elnöke. Részt vett a CIATF 7.1 „Lemezgrafitos öntöttvas” és 7.4. „Gömbgrafitos öntöttvas” munkabizottságainak munkájában, 1980-ban a 7.1. munkabizottság alelnökévé választották. Szakirodalmi munkásságáért 1963-ban Péch Antal-émlékérmeket, 40 éves egyesületi tagságért Sóltz Vilmos-émlékérmeket kapott.

Jubiláló tagtársainknak szeretettel gratulálunk, további jó egészséget és még sok békés évet kívánunk!

Alkotók napja Dunaújvárosban

A műszaki haladást elősegítő, hagyományteremtő szándékkal hozta létre tíz évvel ezelőtt a Dunafer Rt. az Alkotói Alapítványt. Működtetésével műszaki és gazdasági szakemberek, valamint kollektívák alkotómunkájának erkölcsi és anyagi elismerését célozták meg a kezdeményezők. Az alapítvány kuratóriuma által odaítélt díjakat minden évben az OMBKE-vel közösen szervezett alkotók napján adják át.

Az idén február 3-án az alkotók napjának meghívottjait *dr. Szücs László* termelési vezérigazgató-helyettes, a vaskohászati szakosztály elnöke köszöntötte.

Lukács Péter műszaki vezérigazgató-helyettes, az alapítvány kuratóriumának elnöke beszédében utalt az alapítvány tízéves tevékenységére. Elmondta, hogy számos kiemelkedő pályamunka született ez idő alatt, amelyek hozzájárultak a tudományos ismeretek, valamint a műszaki kutatási eredmények gyakorlati alkalmazásához, a szellemi munka színvonalának emeléséhez, a város és a régió szellemi életének fellendítéséhez. Még az idén egy könyvben mutatják be az alapítvány tízéves tevékenységét.

Lukács Péter hangsúlyozta, hogy nagyon nehéz volt a kuratóriumnak kiválasztani a díjazott pályaműveket, mivel negyven, kiemelkedően jó pályázat érkezett be.

Ebben az évben az Alkotói Nívódíj I. fokozatát kapta *Molnár József – Bánhegyesi Attila – Markó Géza – Borsi Attila*: A mintázási célú munkahengerek tartósságának növelése című pályamunkája.

Az Alkotói Nívódíj II. fokozatával két pályaművet ismertek el: *Hegyí Zoltánné – Gyúró Antalné – Sütő Szabolcs*: A versenyképes minőség megvalósítását célzó intézkedések a hidegen alakított szelvények gyártásánál, *Nagy Istvánné – Tót Edit – Horváth Ákos – Narancsik Zolt – Kovács Mihály*: Elektrotechnikai acélcsalád gyártástechnológiájának és vizsgálati módszerének kifejlesztése a Dunafer Rt.-nél.

Az Alkotói Nívódíj III. fokozatával három kollektívát díjaztak: *Tar László – Hajnal Attila*: A Dunafer mh-termékek önköltségszámításának korszerűsítése, *Horváth Ákos – Kovács Mihály – Sebő Sándor – Szélig Árpád*: Korszerű, növelt folyásha-

tárú, finomszemcsés mikroötvözött acélok továbbfejlesztése a Dunafer Rt.-nél, *Hevesiné Kővári Éva – Ekker Csabáné – Meskál László – Kun Zoltán – Éberhardt Zoltán – Kovács Anna*: Szabványalapú integrált műszaki irányítási rendszer kialakítása a Dunafer Rt.-nél.

Új elemmel bővült az alapítvány pályázati rendszere. Első ízben pályázhattak a Dunafer Főtanácsosa címre azok a szakemberek, akiknek kiemelkedő szakmai életútja a Dunafer Rt.-hez kapcsolódik. A kuratórium húsz pályázóból háromnak adományozott főtanácsosi címet *dr. Horváth Ákosnak, dr. Szabó Zoltánnak és dr. Verő Balásznak*.

Dr. Horváth Ákos 1967-ben szerzett kohómérnöki oklevelet a Nehézipari Műszaki Egyetemen, azóta elismert szakembere a dunaújvárosi kohászatnak. A meleghengerműben hengerésként kezdte munkáját. Míg ugyanitt technológiai vezető lett, számos problémát oldott meg, újításokat vezetett be. A revés hibák megszüntetésével kapcsolatban szabadalmat is bejelentett. A nyolcvanas évektől a hideghengerműben vezető technológusként a dresszírozás hatásmechanizmusával foglalkozott, e témában írta doktori disszertációját is. A Dunai Vasmű főtechnológusaként meghatározó szerepet játszott a termékfejlesztésben, így pl. a pikkelymentesen zománcozható acélminőség, a hidegen jól alakítható nagy szilárdságú acélcsalád, a bórral mikroötvözött nemesíthető, kopásálló acélminőség, a kiválóan mélyhúzható acélok kifejlesztésében. Az Acélművek Kft. főtechnológusaként az Industria Nagydíjas, lakkbeégetéssel keményedő acélminőségek, valamint a Magyar Minőség Háza Díjas, bórral mikroötvözött, zománcozható acélminőség kifejlesztését irányította. Mindezek mellett részt vett az oktatásban is a dunaújvárosi főiskolán. Szakmai tapasztalatait közel száz szakkönyvben jelentette meg hazai és külföldi szakkönyvekben. Aktívan részt vesz az OMBKE tevékenységében is, jelenleg a vaskohászati szakosztály képlékenyalakítási szakcsoportjának, valamint a Dunaferben működő Minőségügyi Klubnak az elnöke. Szakmai és egyesületi tevékeny-

ségéért több kitüntetést is kapott, többek között Kerpely Antal-émlékéremet és több alkalommal Alkotói Nívódíjat is. Gazdag szakmai életútjának méltó elismerése a Dunafer Főtanácsosa cím.

Dr. Szabó Zoltán 1961-ben kapta meg kohómérnöki diplomáját Miskolcon. Első munkahelye a Dunai Vasmű acélműve volt, ahol az acélgyártói gyakorlat megszerzése után a metallurgiai osztályt vezette. 1971 és 1990 között a Dunaújvárosi Főiskola Metallurgiai Tanszék munkáját irányította. Úttörő szerepet vállalt az ipari háttérű mérnökképzés megvalósításában. 1991-ben tért vissza a vasműbe, a Dunafer Acélművek Kft. metallurgiai fejlesztési főmérnökeként vezetője volt az acélgyártási technológiák gyors fejlesztésének. Nevéhez fűződik az acélok választékának bővítése és minőségének javítása mellett több Industria Nagydíjas termék bevezetése is. Az általa vezetett szakmai csoport dolgozta ki a FAM teljesítményének növelését lehetővé tevő új hűtési rendszert, annak programozását, majd üzembe állítását. Jelenleg a Dunafer Innovációs Menedzsment műszaki tanácsadójaként K + F projektek tudományos munkájában vesz részt. Szakmai tapasztalatait, kutatási eredményeit hazai ill. külföldi konferenciákon tartott előadásokban és szakmai folyóiratokban megjelent cikkeiben tette közzé. Szakmai szervezetek is számíthatnak munkájára, jelenleg az OMBKE egyik alelnöke, valamint az MTA Veszprémi Albizottságának elnöke. Szakmai életútját számos kitüntetés minősíti, köztük a Kerpely Antal-émlékérem és Alkotói Nívódíj is. Több évtizedes alkotómunkája elismerésének mintegy összegzője a Dunafer Főtanácsosa cím.

Dr. Verő Balázs 1967-ben szerzett technológus kohómérnöki diplomát a Nehézipari Műszaki Egyetemen. A Vasipari Kutatóintézet fémtani osztályán kezdte kutatói pályafutását. 1994-ben, a Vaskut felszámolásakor a fémtani osztály vezetője volt. Tevékenységét a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Alapítvány Anyagtudományi és Technológiai Intézeténél folytatta, ahol jelenleg tudományos igazgató-helyettes. 1983-ban a műszaki tudomány

kandidátusa, 1995-ben a műszaki tudomány doktora címet szerezte meg. Bár nem volt a Dunai Vasmű, illetve a Dunaferr alkalmazottja, szakmai életútja mégis szorosan kötődik a vasműhöz. Pályája elején a lágyacél lemezek folyáshatárának csökkentésével, ezek alakíthatóságával és minősítésével foglalkozott. A nyolcvanas évek közepétől a zománcozható acéllemezek minőségfejlesztésével foglalkozott. A Dunaferr Rt. munkatársaival közösen kidolgozott és szabadalmaztatott eljárás alapján hosszú időn keresztül sikeresen gyártották a zománcozható acéllemezt. A termékfejlesztésen túl jelentős szerepet

vállalt abban, hogy a Dunaferr Rt. Kutatóintézete számos, nagy horderejű pályázatot készített, majd valósított meg. Részt vesz az acélok folyamatos öntésének fejlesztésével kapcsolatos munkában is.

Kiemelkedő egyénisége a hazai és nemzetközi tudományos közéletnek. Nevéhez szabadalmak, újítások fűződnek. Szerzője több mint százötven szakcikknek. Harminc éve munkatársa a BKL Kohászat szaklapnak, 1988 óta annak felelős szerkesztője. Ismert oktatója a magyar mérnökképzésnek. Rangos kitüntetések jelzik szakmai életútját. Tulajdonosa a Kerpely Antal-emlékéremnek, a Szent Borbála-éremnek, a

Vaskohászatért Emlékéremnek, Kiváló Felaláló és Dunaferr Alkotói Nívódíjban is részesült már. Szakmai életútja példaértékű a tekintetben, ahogy tudományos munkájával az ipari termelés fejlődését szolgálja. A Dunaferr Főtanácsosa cím egyszerre ismeri el az alkotó tudós és a megvalósító mérnök pályáját.

A nívódíjakat és a főtanácsosi címetek Lukács Péter műszaki vezérigazgató-helyettes, az alapítvány kuratóriumának elnöke adta át.

A Dunaferr hetilap 2005. 6. és 8. száma alapján

A budapesti fémkohászok az MNB Látogatói Központjában

A fémkohászati szakosztály budapesti helyi szervezete 2005. február 10-ei délutáni szakmai programját az MNB Látogatói Központjában (Budapest, V. ker. Szabadság tér 8-9.) tett találkozás jelentette.

A Látogatói Központ – a képen látható – ez évben pontosan 100 éves, védett műemléképületben van, melyet *Alpár Ignác*, a kései eklektikus stílus magyar képviselője tervezett. A múlt évben megnyílt, igényesen kialakított látogatóközpont küldetésének azt tartja, hogy látogatóit megismertesse a pénz szerepével, magyarországi történetével, érthetővé tegye a jegybank működését, és az előttünk álló európai integrációs pénzügyi folyamatokat.

A kiállítás a pénzről (a legrégebbi magyar pénzünk 1001-ből van), annak súlyáról, kialakulásáról, 1000 év pénztörténetéről, értékéről és egyéb jellemzőiről szól.

A tematikusan csoportosított bankjegy és érmegyűjtemény, a pénzgyártó eszközök megismerése szakmai ismereteinket is bővítette.

A látogatóközpontoz tartozik egy könyvtár, valamint előadóterem, mind

■ Az MNB műemlék épülete

ingyenes ismeretbővítés céljából.

Az MNB Látogatói Központjának megtekintését javasoljuk vidéki helyi szervezeteinknek is. Az MNB honlapján bármilyen felmerülő kérdésre az olvasó részletes tájékoztatást kaphat.

A látogatáson részt vett tizenöt tag-

társunk, a helyi szervezet kezdeményezését – az MNB Látogatói Központjának megtekintését – hasznosnak minősítette. A látogatás végén „ismerősként” bólintottunk az MNB aulájában *dr. Járjai Zsigmond* elnök úrnak.

✍ M. I.

A budapesti öntők szakmai kirándulása

Az öntészeti szakosztály budapesti helyi szervezetének tagjai szakmai kiránduláson vettek részt 2004. október 6-án az Egyedi Öntvénygyártó Kft.-nél, Sződön. *Veres Sándor* ügyvezető igazgató bemutatta az öntödét.

A szödi öntöde 1970-ben alakult, a helyi termelőszövetkezet üzletágaként. 1996. december 1-jén váltak ki a tsz-ből és Egyedi Öntvénygyártó Kft. elnevezéssel, 16 fővel a tsz jogutódjaitól bérelt ingatlanokban folytatták a munkát.

Jellemző a kissorozatú vagy egyedi öntvények gyártása, rendszerint alkatrész utánpótlása. A termékskála a két dkg-os vasöntvénytől egészen a 3 tonnásig terjed. Gyakorlatilag a „Jézuskától a géppuskáig” mindenféle vasöntvény ke-

rült már ki a műhelyből. Ez nem csak egy szlogen, ottjártunkkor éppen egy 1848-as ágyú több hasonmását készítették öntöttvasból, hiszen aktív tagjai a Magyar Hagyományörző Társaságnak mint a 48-as Huszárbandérium katonái. Ennek kapcsán megemlékeztünk az Aradi Tizenhárom évfordulójáról.

A cég jellemzője, hogy gyorsan, rugalmasan, jó minőségben dolgoznak. Exportjuk elsősorban Olaszországba irányul, ahova kandelábereket szállítanak ki. Olasz partnerekkel családi kapcsolatot ápolnak, és jó az együttműködésük a Kandeláber Rt. váci öntödéjével is. Megrende-

léseiket elsősorban a GE (Tungstam) meglévő mintáinak köszönhetik, mert régóta partnerek és több millió forint értékű mintákat őriznek, amelyek alapján egy-egy öntvényt kell rendszeresen elkészíteni. Az induláskor még 6 fővel és 2 segéddel dolgozó mintakészítő műhely ma már csak egy munkatárs képviseli.

A cég 2003. évi árbevétele 130 M Ft volt, minimális nyereségtartalommal, mert sokat kell költeni a gépek karbantartására, felújítására (daruk, targonca). Ennek ellenére, sajnos, az öntöde már nincs jó állapotban. A telepet egykor a munkatársak építették nehéz fizikai mun-

kával, jórészt saját kezükkel, de a gépek az idő során elhasználódtak.

Az olvasztást egy 600 mm átmérőjű kupolókemencében végzik, és jelenleg egyik nagy gondjuk az energiahordozó árnövekedése, hiszen a közelmúltban emelkedett például az öntödei koksz ára a tonnánkénti 41 000 Ft-ról 86 000 Ft-ra.

19 fős csoportunk az üzemlátogatás során az öntést is megtekinthette. A ragyogó napsütésben tett kirándulásunkat a házigazdánk által készített, igen finomra sikerült marhapörkölttel és kötetlen beszélgetéssel zártuk.

✍️ **Kővágó Zoltán**

Érsekcsanádtól Kaltenbergig

Viszontagságokkal teli utat tett meg annak idején Karinthy Frigyes hóse a Csömöri úttól a Filatori gátig, de hasonlóan göröngyös lehetett VASKUT-béli volt főnökünk útja is az elmúlt évtizedek alatt. Lajos bátyáknak ugyanis 80 évre volt szüksége ahhoz, hogy szülőfalujától, Érsekcsanádtól eljusson a Kinizsi utcai Kaltenberg Bajor Királyi Sörözőig. Volt munkatársak baráti körében ünnepeltük dr. Pilissy Lajos születésnapját január 14-én az említett műintézetben.

„Mindenki ott volt, aki számít” – szokták mondani a nagyképűek, mi inkább úgy fogalmazzunk, hogy mindenki eljött, aki tehetett. Nemcsak Budapestről, hanem Budáról, Hatvanból, Mélykútról is. Általános vélemény – mondhatnánk, hogy a társaság közös, szóbeli záróközleménye – szerint a találkozó jól sikerült. A szokásos felköszöntők, ajándékozások és tortasogatók mellett a hangsúly inkább a régi emlékek és élmények felidézésén volt. Ebben aztán volt minden! Az egyik történet: Lajos bátyánk első, ifjúkori majdnem-találkozása a bajor királlyal. Nem a sörözővel, hanem Lajos, bajor királyi herceggel (figyelj: drusza!). A „majdnem” egyrészt abból adódott, hogy a bajor Lajos néhány évfolyammal korábban járt Sopronba egyetemre, mint a mi Lajosunk, másrészt pedig abból, hogy egyáltalán nem járt, csak kellett volna járnia. Így aztán a Lajosok elkerülték egymást.

A születésnap összejövetelen Lajos bátyánk néhány szóval méltatta a VASKUT-béli kis társaság összetartását. Azt, hogy sok év után is, Budapestről és vidékről is, új munkahelyekről és nyugdíjból is megtaláljuk egymást. A mostani születésnap –

ezt már én teszem hozzá – kivételesen fontos, de nem kivételes eset. Gyakran találkoznak szakmai rendezvényeken is, de minden évben, Ivó-napon összejönnek a volt munkatársak a TÖK-ön (Törpe Öntő Kongresszus). A csapat összetartása valószínűleg annak is köszönhető, hogy a humor és a jókedv állandó útitársunk volt, térjünk tehát vissza az alaphangra!

Az esti beszélgetés során hálás téma volt a fémöntő csoport vidéki feladatokhoz kapcsolódó kalandjainak felidézése is.

Például Berettyóújfalu: az alumíniumkilincsek öntéstechnológiájának meghonosítása. Ez a munka elég hosszú ideig biztosította a fémöntő kutatók foglalkoztatását. A munkában részt vevő társaink büszkék lehetnek az ott alkalmazott szellemes, új megoldásaira! Néhány kalandjukra már nem annyira, bár a szellemesség ezekből sem hiányzott. Egy hosszúra nyúlt vacsora után (talán halat ettek?), reggel fél hatkor Laci hatra kért ébresztőt a szállodában. Szegény recepciós zavartan jegyezte meg, hogy már csak fél óra van addig. Nem tesz semmit! Gyorsan alszom – hangzott a válasz.

Persze nem kellett feltétlenül vidékre mennünk ahhoz, hogy csoporton és osztályon belüli, osztályon felüli emlékeket idézzünk fel. Az egyik legjobb ilyen eset volt, amikor háromszemélyes kis irodánkban bölgve jelent meg Kati, hogy panaszt tegyen főnökünknel a munkatársaira. Ő akkor egy négyemélyes irodában dolgozott, és határozott kisebbségi sorssal sújtotta az élet, ugyanis a másik három fiú volt. De milyen fiú! Adott esetben éppen nem áhítottak hölgytársaságra, ezért Kati elküldték. A bölgés közepette pillanato-

■ Az ünnepelt felesége társaságában

kon belül az is kiderült, hogy hová. Szó szerint! Lajos bátyánk erre döbbenet reagált: De Kati! Akkor miért hozzám jött?

Ennek kapcsán került szóba, hogy beszédstílusunk nem mindig volt összemérhető a nyomdafestékkal. Valaki megjegyezte, hogy ez alól Lajos bátyánk sem volt kivétel, néha trágár módon szitkozódva azt mondta, hogy a kakas csípje meg! Utólag visszagondolva eszembe jutott egy ennél csúnyább kiszólása is: „A fene reszelje meg!”

Végezetül pedig szeretném megemlíteni, hogy a születésnap találkozójának szervezésében részt vevő társaim kértek fel néhány sor megírására még akkor, azóta pedig zokszó nélkül viselték makacs hallgatásomat. Ezúton is szeretném megköszönni türelmüket, és felhívni becses figyelmüket arra, hogy az egész élet matematika. Jelen esetben az egyenes arányossággal van dolgunk, miszerint: minél nagyobb marhaságot szeretne az ember megfogalmazni, annál több időre van szüksége hozzá.

✍️ **Ry**

Megemlékezések az Öntödei Múzeumban

Kettős ünnepséget tartottak az OMM Öntödei Múzeumban 2004. december 7-én. A múzeum épületének falán a múzeumalapító, *Kiszely Gyula* emléktábláját avatták fel. Az emléktábla leleplezését

■ **1. kép.** Kóczyánné dr. Szentpéteri Erzsébet, az OMM főigazgatója és Huszics György, az Öntödei Múzeum műszaki vezetője a leleplezett emléktábla mellett

kísérő méltatást az OMM főigazgatója *Kóczyánné dr. Szentpéteri Erzsébet* tartotta. Utána koszorúzásra került sor. Először az OMM és az Öntödei Múzeum nevében a főigazgató asszony és *Lengyelne Kiss Katalin* múzeumigazgató, majd sorban az OMBKE történelmi bizottsága nevében *Mikus Károlyné*, a Ganz Ábrahám Alapítvány nevében *dr. Ládai Balázs*, a II. kerületi Önkormányzat nevében *Varga Előd Bendegúz* alpolgármester helyezte el az emlékezés koszorúját (1. kép).

Az emléktábla avatását Kiszely Gyula múzeumi tevékenységét és irodalmi munkáit bemutató kiállítás megnyitása követte. A domborművet *Buza Barna* szobrászművész készítette a Ganz Alapítvány megbízásából. Köszönet érte!

Utána került sor *dr. Hatala Pál*, az öntészeti szakosztály alelnökének megemlékezésére Szent Borbála napjáról. (2. kép)

Az ünnepségek hivatalos része a kohász-, és a bányászhimnusz közös előklésével zárult. **Hajnalné**

■ **2. kép.** Dr. Hatala Pál, az OMBKE öntészeti szakosztályának alelnöke és Lengyelne Kiss Katalin múzeumigazgató a Szt. Borbála-napi megemlékezésen

NYELVMŰVELÉS

Félresikerült szószerkezetek

Az egybeírásra vonatkozó szabályok egyike úgy szól, hogy a jelöletlen birtokos viszonyban álló egyszerű szavakat kivétel nélkül egybe kell írni. Ha a szószerkezet (szintagma) több tagból áll, és a tagok között minőség- és birtokos jelzős viszony egyaránt előfordul, akkor is lehet a szabályok betartásával összetett alakítani, de a túlságosan hosszú összetett szavak megnehezítik a szöveg olvasását. A tagok részleges egybeírása viszont értelmetlen szószerkezetet eredményezhet. Erre mutatunk be két példát.

Melegen hengerelt csőgyártás. Lehet-e a gyártás melegen hengerelt? A két szóból álló minősítő jelző a csőre vonatkozik, nem a gyártásra, ezért csak két szabályos megoldás lehetséges. Az egyik a többszörös összetétel: melegenhengerelt-csőgyártás; ez minden olvasó számára elriasztó. A másik, hogy a 'csőgyártás' összetételt a birtokos személyrag kitételével

kettébontjuk: melegen hengerelt csőgyártása. Az utóbbi megoldást válasszuk!

200 mm-es vastagságú brammaöntés. Itt a hiba ugyanaz, mint az előbbi példában. Többszörös szóösszetétel elképzelhetetlen, csak a birtokviszony jelölése jöhet szóba: 200 mm-es vastagságú brammaöntése.

A tagok számának növekedésével nagy a veszély, hogy a szószerkezetben a bővítémenyek nem a megfelelő helyre kerülnek. *A K. professzor munkája alapján készült formatöltés szimulálása* csak nehezen fejthető meg. Talán ezt akarta a szerző mondani: a formatöltés szimulálása K. professzor munkája alapján.

A szintagmákban gyakran két hasonló vagy azonos értelmű szót használnak feleslegesen egy fogalom megjelölésére. Ezt nevezük szószaporításnak, pleonazmusnak. Erre csábít a „hivatalos”, fontoskodó stílus, de a szakmai tolvajnyelv is.

A kialakuló zsugorodási üreg képződése. A 'kialakul' és a 'képződik' ige jelentése nagyon hasonló, mindkettő ezt fejezi ki: keletkezik, létrejön. Elegendő ennyit írni: a zsugorodási üreg kialakulása (vagy: a zsugorodási üreg képződése).

Én pleonazmust sejttek a következő szószerkezetben is: a *részegységimport beszállítása*. Az 'import' nemzetközi kereskedelmi szakszó és árubehozatalt, illetve behozott árut jelent. A 'beszállítás' újabban elterjedt szakkifejezés, és egy vállalat áruforgalmában a bejövő árura vonatkozik. Ha a példában az 'import' behozott árut jelent, két eset lehetséges. Amennyiben az árut a beszállító (egy külső cég) importálja, akkor „az importált részegység beszállítása” elfogadható szintagma. Ha viszont az importáló az a vállalat, amelyikben a behozott árut fel fogják használni, akkor ugyancsak pleonazmussal állunk szemben. **(K. L.)**